

Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(повне найменування вищого навчального закладу)
Кафедра права, філософії та політології

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Завідувач кафедри
Чорний О.О.
(прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК2. ПРАВОВІ ОСНОВИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 032 Історія та археологія
(назва освітньої програми для обов'язкових дисциплін)

2020 – 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри права, філософії та політології
(назва кафедри)

Протокол № 1 від “28 серпня 2020 року.

Розробники: викладач кафедри права, філософії та політології Грищенко О.П.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Мова навчання – українська.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Нормативна	
Модулів –	Спеціальність: 032 Істрія та археологія	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	-й
		Лекції	
	Освітній ступінь: магістр	12 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		12 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		66 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
	залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Правові основи вищої школи» є: сформувані знання про правову основу освіти в Україні та її місце і роль в соціально-економічному розвитку суспільства; особливості діяльності навчальних закладів в ринкових умовах; усвідомлення студентами прав і обов'язків учасників навчально-виховного процесу.

Завдання вивчення дисципліни «Правові основи вищої школи» є: формування у студентів відповідних (юридичних) знань, умінь та навичок щодо володіння і застосування в навчальній і професійній діяльності основних положень законодавчих і нормативно-правових актів щодо вищої освіти в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати:

- чинні нормативно-правові акти;
- як вірно застосовувати нормативно-правові акти;
- систему та зміст законодавчих актів, які встановлюють вимоги до навчального процесу, а також визначають правовий статус органів управління ним;
- особливості правового регулювання суспільних відносин в освітній сфері;
- зміст основних понять курсу: "нормативно-правовий акт", "навчальний процес", "державний стандарт освіти", "форми організації навчання", "науково-методичне забезпечення", "освітній і освітньо-кваліфікаційний рівні" та інших;
- основні правові категорії, що мають важливе значення у професійній діяльності педагога;
- види та зміст вимог, які висуваються законом до осіб - учасників навчального і навчально-виховного процесу;
- види і форми відповідальності, які настають за порушення різного роду вимог (в тому числі морально-етичних) представниками педагогічної професії.

Вміти:

- вірно застосовувати нормативно-правові акти, документи;
- реалізовувати правові норми, норми етики та моралі професійної діяльності у процесі навчання і роботи;
- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні проблеми правового та етичного характеру, що виникають у навчальному процесі;
- аналізувати конкретні життєві ситуації на предмет визначення наявності чи відсутності порушення у навчальному процесі правових норм і норм професійної етики та моралі, пропонувати варіанти вирішення ситуації, оперуючи правовими та іншими соціальними нормами;
- застосовувати на практиці одержані теоретичні знання щодо правового регулювання відносин в галузі вищої освіти;
- самостійно вирішувати практичні завдання, використовуючи положення

- відповідних нормативно-правових актів;
- вірно визначати обсяг прав та обов'язків студента вищого навчального закладу, визначати правовий механізм їх реалізації в конкретних освітянських правовідносинах.

Передумови для вивчення дисципліни. Програма курсу «Правові основи вищої школи» побудована з врахуванням того, що студенти прослухали курс «Правознавство».

Очікувані результати навчання

Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні, правових засад освіти.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Законодавче регулювання системи вищої освіти в Україні. Право на освіту. Основні принципи освіти. Національне законодавство про вищу освіту. Міжнародні документи у сфері вищої освіти. Структура вищої освіти.

Тема 2. Управління у сфері вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти. Система вищої освіти. Рівні акредитації вищих

навчальних закладів. Типи вищих навчальних закладів. Правовий статус вищого навчального закладу. Створення, реорганізація та ліквідація вищого навчального закладу. Стандарти освітньої діяльності. Державний стандарт вищої освіти.

Тема 3. Учасники навчально-виховного процесу. Правовий статус учасників навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Права та обов'язки педагогічних і науковопедагогічних працівників. Робочий час педагогічних та науково-педагогічних працівників. Права та обов'язки осіб, що навчаються у вищих навчальних закладах.

Тема 4. Керівництво вищими навчальними закладами. Правове регулювання трудової діяльності учасників навчально-виховного процесу. Керівник вищого навчального закладу. Вчена рада. Внутрішній трудовий розпорядок. Трудові угоди та контракти з працівниками закладу. Посадові обов'язки і виробнича дисципліна. Види і механізм юридичної відповідальності.

Тема 5. Підготовка наукових та науково-педагогічних працівників. Основні форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації: аспірантура і докторантура. Поняття наукового ступеня та вченого звання та їх присудження. Спеціалізовані вчені ради. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів.

Тема 6. Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті Європейської інтеграції. Європейське законодавство з питань вищої освіти. Міжнародні нормативно-правові акти про освіту та їхній вплив на формування державної політики в галузі освіти України. Велика Хартія університетів 18 вересня 1988 р. Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в європейському регіоні 11 квітня 1997 р. Сорбонська декларація 25 травня 1998 р. Спільна декларація міністрів освіти Європи "Європейський простір у сфері вищої освіти" 19 червня 1999 року. Педагогічна Конституція Європи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Теоретичні засади правового статусу ЗВО												
Тема 1. Законодавче регулювання системи вищої освіти в Україні.		2	2			11						

Тема 2. Управління у сфері вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.		2	2			11							
Разом за змістовим модулем 1		4	4			22							
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Законодавче забезпечення діяльності учасників навчально-виховного процесу у ЗВО													
Тема 3. Учасники навчально-виховного процесу.		2	2			11							
Тема 4. Керівництво вищими навчальними закладами. Правове регулювання трудової діяльності учасників навчально-виховного процесу.		2	2			11							
Разом за змістовим модулем 2		4	4			22							
МОДУЛЬ III. Правове забезпечення підготовки наукового-педагогічних працівників.													
Тема 5. Підготовка наукових та науково-педагогічних працівників.		2	2			11							
Тема 6. Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті Європейської інтеграції.		2	2			11							
Разом за змістовим модулем 3		4	4			22							
Усього годин	90	12	12			66							

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавче регулювання системи вищої освіти в Україні.	2
2	Управління у сфері вищої освіти. Стандарти освітньої діяльності та вищої освіти.	2

3	Учасники навчально-виховного процесу.	2
4	Керівництво вищими навчальними закладами. Правове регулювання трудової діяльності учасників навчально-виховного процесу.	2
5	Підготовка наукових та науково-педагогічних працівників.	2
6.	Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті Європейської інтеграції.	2
	Разом	12

6. Методи навчання

Лекції, семінари, самостійна робота, індивідуальні завдання.

7. Методи контролю

Усна відповідь, тестові завдання, реферат, залік.

8. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100 (A)	відмінно	зараховано
83-89 (B)	добре	
75-82 (C)		
68-74 (D)		
60-67 (E)	задовільно	
35-59 (FX)	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34 (FF)	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Методичне забезпечення

1. Правові основи вищої школи: Програма навчальної дисципліни підготовки магістрів за напрямом підготовки 7.02030201 «Історія».

2. Плани семінарських занять з курсу «Правові основи вищої школи» для магістрів за напрямом підготовки 7.02030201 «Історія».

10. Рекомендована література

Базова

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс законів про працю. *Відомості Верховної Ради України*. 1971. № 50. Ст. 375.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
4. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984: URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
6. Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. Ст. 4.
7. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. Ст. 121.
8. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. Ст. 668.
9. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» від 03.03.1998 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №34. Ст. 227.
10. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № № 463-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
11. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» від 10.02.1998 р. № 103/98-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр/page2>
12. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
13. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
14. Постанова Кабінету Міністрів «Порядок надання щорічної основної відпустки тривалістю 56 календарних днів керівникам, педагогічним, науково-педагогічним працівникам освіти та науки» : прийнята 14.04.97 №346. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
15. Постанова Кабінету Міністрів «Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань працівників» : прийнята 26.04.03 №632 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
16. Постанова Кабінету Міністрів «Перелік закладів та установ освіти і посад, робота на яких дає право на пенсію за вислугу років» : прийнята 04.11.93 №909, зі змінами станом на 14.08.2015р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
17. Постанова Кабінету Міністрів «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів та коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери» : прийнята

30.08.02 №1298 URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

18. Наказ МОН України «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» : прийнятий 25.04.2013 р. №466, зі змінами станом на 21.08.2015р. [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

19. Наказ МОН України «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової й організаційної роботи педагогічних і науковопедагогічних працівників вищих навчальних закладів» : прийнятий 07.08.02 р. № 450. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

Допоміжна

1. Алфьоров С.М., Ващенко С.В., Долгополова М. М., Купін А. П. Адміністративне право. Загальна частина. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2011. 216 с.
2. Валєєв Р. Г. Освітнє право України: навч. посіб. Луганськ, 2011. 287 с.
3. Вереша Р.В. Кримінальне право України. Загальна частина. Навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та доп. Станом на вересень 2011 р. К.: Центр учбової літератури, 2012. 320 с.
4. Вища освіта в Україні: Навч. посіб. / В.Г.Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін. К.: Знання, 2005. 327 с.
5. Вища освіта в Україні. Нормативно-правове регулювання. Київ: Форум, 2003. 1021 с.
6. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. 4-те вид., перероб. і допов. Х.: Право, 2010. 472 с.
7. Мельник С.В. Освітньо-професійні стандарти у контексті реформування системи підготовки кадрів. Луганськ: Віртуальна реальність, 2008. 330 с.
8. Правові основи діяльності вищих навчальних закладів : навч. посіб. / О.М. Стороженко, О. Б. Німко. – Київ : Видавничий дім „Плеяди”, 2010. 50 с.
9. Сімейне право України: Підручник / Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.; За заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. К.: Юрінком Інтер, 2006. 264 с.
10. Трудове право України: Академічний курс: Підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / П. Д. Пилипенко, В. Я. Бурак, З. Я. Козак та ін.; За ред. П. Д. Пилипенка. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2006. 544 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України www.zakon.rada.gov.ua
2. Сайт Кабінету Міністрів України www.kmu.gov.ua
3. Сайт Верховного Суду України www.scourt.gov.ua
4. Бібліотека імені В. І. Вершиницького www.nbu.gov.ua